

Kommentarer til ny renovasjonsforskrift

Forskrift for innsamling og handsaming av husholdningsavfall

Kommentarene som er merket med **rødt** er kun gitt i noen paragrafer. De paragrafene som ikke er kommentert vil likevel måtte endres som følge av lovbestemte regler.

Under § 13 har vi et forslag merket med **blått**. Dette er en påminnelse til ordføreren i Solund om lovnader gitt allerede i 2018, men ikke realisert. Vi vil gjerne forhandle om en løsning for å komme i mål med renovasjonsordningen for de vegløse øyene i Solund.

§ 3 Delegering

Kommunane som er deltakrar i NGIR er forureiningsmynde for det ansvarsområdet som forskrifta gjeld for.

Kommunane som er deltakrar i NGIR kan delegere mynde til NGIR til å gjennomføra forskrifta sin bestemmingar og føremål, kor slikt mynde ikkje fylgjer av forskrifta. Kommunane kan også delegere mynde til NGIR til å treffa enkeltvedtak, jf. Forureiningslova § 83.

Kommentar:

Kommuneloven gjelder for kommunens delegasjonsadgang, jf. Forurensningsloven § 83.

Ifølge kommuneloven § 5.4 kan kommunen delegere vedtaksmyndighet til andre rettssubjekter. Det må da foreligge et delegeringsreglement i henhold til § 5.14.

Det er en forutsetning at NGIR har fått delegert myndighet til de konkrete paragrafene i forskriften som NGIR har myndighet til. Delegering skal skje skriftlig eller i vedtaksform og generelle delegeringsvedtak skal innarbeides i delegeringsreglementet.

Delegeringsreglementet vedtatt i kommunestyret i k-sak 061/20 inneholder ikke opplysninger om at NGIR er delegert oppgaver beskrevet i forurensningsloven. Det finnes heller ikke delegeringsvedtak på at delegering av konkrete oppgaver er delegert til NGIR.

Pliktoppgaver i forurensningsloven kan følgelig ikke overføres til NGIR. I paragrafene i den nye forskriften der dette gjelder, må «NGIR» erstattes med «kommunen» i henhold til ordlyden i forurensningsloven.

Når særlige grunner taler for det kan kommunestyret delegere myndighet til NGIR for å treffe enkeltvedtak, jf. Forurensningsloven § 83. Å lage forskrifter kan derimot ikke delegeres til NGIR.

Det må gå klart frem av forskriften hvilke saker NGIR kan treffe enkeltvedtak i, og hvilke særlige grunner som foreligger i slike vedtak.

Det ble i kommunestyremøter i 2019 stadfestet at NGIR hadde fått myndighet til å omgjøre Solund kommune sine tidligere vedtak om fritak fra renovasjonsgebyr. I den forbindelse viser de til forurensningsloven § 83.

Her er det tre forhold som ikke stemmer.

- Det finnes ikke delegeringsvedtak for å omgjøre kommunestyrevedtak

- NGIR har ikke myndighet å behandle saker som handler om gebyrfastsettelse, ref. kommentar til § 13.
- Det finnes ikke særlig grunn for at en slik myndighet skulle kunne delegeres

Vedtaket som eventuelt skulle omgjøres er foretatt av administrasjonssjefen i Solund kommune ved delegeringsvedtak gitt i kommunestyremøte 28.01.1998. Disse er til dags dato ikke omgjort av NGIR og kan ikke omgjøres av grunner som nevnt ovenfor.

§ 5 Tvungen renovasjon

Alle bueningar som fell inn under forskrifta sitt verkeområde vert omfatta av renovasjonsordninga og er forplikta etter forskrifta.

Kommentar:

Det må også nevnes at kommunen har plikter etter forurensingsloven, bl.a. å ha en renovasjonsordning for hele kommunen.

Kommunen kan ved forskrift velge at den kommunale innsamlingen bare skal gjelde for tettbebygde strøk, og at kommunen kan etter søknad unnta bestemte eiendommer fra den kommunale innsamling.

Som kjent er ikke renovasjonsordningen utbygd til å dekke de vegløse øyene i kommunen. Kommunen har overlatt til NGIR å bestemme hvilke eiendommer som skal få fritak, uten at NGIR er delegert myndigheten, ref. kommentarer under § 3.

Resultatet av dette er at ingen får fritak fordi NGIR på en finurlig måte hevder at bruk av båt til og fra oppsamlingssted ikke gir grunnlag for fritak.

I den nye forskriften bør det inngå hvilke områder i Solund som skal få fritak på generell basis, og klart slås fast hvem som skal behandle søknader om fritak. Vi anbefaler at «praksisen» trekkes tilbake fordi NGIR ikke har nødvendig kompetanse og lokalkunnskap om Solund.

Kommunane som er deltakarar i NGIR gjev gjennom forskrifta NGIR einerett på innsamling og handsaming av hushaldsavfall innanfor forskrifta sitt verkeområde. NGIR kan tildela heile eller delar av eineretten til eventuelle dotterselskap.

Kommentar:

Vi antar at hvilken rett NGIR har til innsamling og håndtering av husholdningsavfall omhandles i Selskapsavtalen.

Å innlemme dette i forskriften er unødvendig, og kompliserer saksbehandlingen ved eventuell skifte av renovasjonsselskap. Renovasjonsgebyret hos NGIR er blant de høyeste i landet.

Utan samtykke frå NGIR kan ingen andre samla inn eller handsama hushaldsavfall.

Kommentar:

Dette er det kommunen som skal bestemme.

NGIR avgjør innanfor forureiningsregelverket kva som skal reknast som hushaldsavfall, og kan fastsetja nærare retningslinjer for kva som vert rekna som hushaldsavfall.

Kommentar:

Dette er helt feil, og trenger en detaljert oppklaring.

Det er kommunen som er forurensningsmyndighet på kommunenivå, jf. Forurensningsloven § 81. Denne myndigheten kan ikke delegeres til NGIR. Hvem skulle da påse at NGIR ikke bryter loven?

Forurensningsmyndigheten kan gi forskrift som presiserer hva som skal regnes som avfall, jf. Forurensningsloven § 27. Dette kan ikke NGIR avgjøre.

§ 6 NGIR sine pliktar og ansvar for renovasjonen

Renovasjonsselskapet skal syta for at det vert stilt til rådvelde dei oppsamlingseiningar som NGIR til ei kvar tid finn naudsynt for å sikra forsvarleg oppsamling, innsamling, transport og handsaming av hushaldsavfall.

Hushaldsavfallet skal samlast inn med dei intervall som NGIR bestemmer. Intervalla kan fråvikast ved bevegelege heilagdagane, streik, force majeure og der ekstraordinære omstende tilseier det.

Kommentar:

Her må det settes opp en plan som sendes ut på høring, f. eks. en gang i året. Dette gjelder ikke minst for hyttekontainere.

Renovasjonsselskapet skal kunngjera og gje informasjon om henteintervall og endringar i desse. Renovasjonsselskapet pliktar å informera abonnentar om endringar i renovasjonsordninga.

Kommentar:

Dette må gjelde også for henting av hyttekontainere. Vi har opplevd overfylte containere fordi henting av disse er tilfeldige.

En annen ting her er at mange hyttekontainere nyttes av fastboende og ikke minst næringsdrivende. Det må utarbeides et system for å hindre misbruk. Slik det er idag påvirker det hyttegebyret, som også inngår i pålegget om selvkostregnskap.

Renovatøren har rett til å utsetja innsamling av hushaldsavfall viss dette ikkje kan gjerast forsvarleg. Viss renovatøren utsett innsamlinga som følgje av at det ikkje er forsvarleg, skal **Renovasjonsselskapet** avhjelpa situasjonen innan rimeleg tid.

Renovasjonsselskapet kan påleggja fleire bueningar å nytta fellesbeholdarar. **Renovasjonsselskapet** bestemmer kva type beholdarar og plasseringa av fellesbeholdarane.

Kommentar:

Det må anføres hvilken reduksjon i gebyr dette innebærer.

Fleire bueningar kan i fellesskap søkja **Renovasjonsselskapet** om å nytta fellesbeholdarar.

Renovasjonsselskapet kan gje rettleiing og retningslinjer, eller inngå avtalar for nærare å angje bruk og ansvarsforhold vedrørende oppsamlingseiningar.

Renovasjonsselskapet på vegne av kommunen skal gje informasjon om plikt til og moglegheit for kjeldesortering og heimekompostering, og om bruk av dei ulike avfallsløysingane.

Kommentar:

Plikten er det kommunen som bestemmer.

NGIR kan utarbeida og endra rettleiarar og retningslinjer med presisering og nærare utgreiing for forskrifta sine bestemmingar.

Kommentar:

Dette er ikke en oppgave for renovasjonsselskapet. Rettleider og retningslinjer for forskriftens bestemmelser skal utarbeides for kommunen og vedtas av kommunen

NGIR kan innanfor rammene av forureiningsregelverket endra renovasjonsordninga.

Kommentar:

Et IKS kan ikke endre renovasjonsordningen. Det er kun kommunen som kan vedta å endre renovasjonsordningen, f.eks. ved å gi eiendommene på de vegløse øyene et tilbud på lik linje med de øvrige eiendommene i Solund, jf. Forurensningsloven § 30 annet ledd.

§ 7 Generelle pliktar

Abonnent/kunde pliktar å bruka NGIR si renovasjonsordning for oppsamling, innsamling, transport og handsaming av hushaldsavfall.

Kommentar:

Dette er en alvorlig påstand, jf. Forurensningsloven § 28 og følgende uttalelse fra Miljødepartementet: *Avfallsbesitteren har ikke noe plikt til å levere avfall til den kommunale innsamlingen så lenge avfallet bringes til et lovlig anlegg eller tas vare på på en betryggende måte i samsvar med forurensningsloven § 28.*

Abonnent er ansvarleg for at forskrifta, irekna rettleiarar og retningslinjer gjeve med heimel i forskrifta, vert fylgt, og er økonomisk ansvarleg overfor NGIR og kommunane.

Kommentar:

Man kan ikke være økonomisk ansvarlig ovenfor både NGIR og kommunen. Dette er lovstridig. Det kan vel ikke forventes at abonnentene har innsikt i det juridiske mellom kommunen og renovasjonsselskapet.

I den nye forskriften må det komme klart frem hva abonnenten er ansvarlig for.

Abonnent/kunde pliktar skriftleg å melda endringar og andre forhold som har noko å seia for abonnent- eller kundeforholdet. Abonnent/kunde pliktar å opplysa om talet bueiningar som er, eller skal vera, knytt til renovasjonsordninga.

Kommentar:

Dersom abonnenten skulle finne forhold som har «noko å seia» burde det være nok med en telefon. Forøvrig finnes det et kunderegister som renovasjonsselskapet må holde i orden. Tallet på boenheter er opplysninger som kommunen må gi. Dessuten, når nye eiendommer bygges på vegløse øyene, må det i vedtaket for byggeløyvet anføres at det er mulig å søke om dispensasjon/fritak for renovasjonsordningen.

Det finnes mange idag som har betalt renovasjonsgebyr i en årrekke uten å være klar over at naboen hadde fritak.

Abonnent/kunde pliktar å sortera avfallet slik NGIR til ei kvar tid bestemmer, og i samsvar med den til ei kvar tid gjeldande renovasjonsordning.

Kommentar:

Det er ikke opp til renovasjonsselskapet å bestemme sorteringen, dette er det kommunen som forurensningsmyndighet som bestemmer.

Abonnent/kunde pliktar å levera avfall som ikkje skal eller kan leggjast i oppsamlingseining til godkjent avfallsmottak.

Kommentar:

For å kunne gjøre dette må man ha åpningstider på avfallsmottaket som kan benyttes av alle abonnenter. Dette er ikke mulig idag, og bidrar derfor til brudd i forurensningsloven. Dette er kommunen ansvarlig for.

§ 10 Krav til veg og hentestad

Hentestaden skal som hovudregel vera ved køyreveg. NGIR har rett til å fastsetja hentestaden og kan krevja endring av hentestaden dersom NGIR finn dette naudsynt. NGIR kan akseptere hentestad som ikkje ligg ved køyreveg etter nærare vurdering i det enkelte tilfellet.

Kommentar:

Det er kommunen som skal bestemme hvor henteplassene skal være. Dette gjelder ikke minst plasseringen av hyttekontainere. Vi har gjennom 3 år bedt om henteplasser både på Lågøy og Oddekalv, men kommunen har ikke svart på våre henvendelser. Vi antar at dette har sammenheng med at det ikke er lønnsomt. I den sammenheng kan vi nevne at «prøveprosjektet» i Nord-Solund går med underskudd. Dette belaster de øvrige abonnentene.

§ 11 Avfallsmottak

NGIR kan bestemma at abonnent/kunde pliktar å kjeldesortera avfall og levera fraksjoner til relevante gjenvinningsstasjonar og avfallsmottak. Omfang, henterutinar, leveringsmåte mv. vert fastsett av NGIR og kunngjort på formålstenleg vis.

Kommentar:

Dette kan ikke NGIR bestemme. Det er kommunen som er forurensningsmyndighet og det er de som har ansvar for gjenvinningsstasjonen.

Vi vil også bemerke at gjenvinningsstasjonen skal finansieres og driftes av kommunen. Det er ulike gjenvinningsstasjoner i medlemskommunene, noe som betyr at abonnentene i hver enkelt kommune har ulike tilbud. Derfor skal ikke gjenvinningsstasjonene finansieres og driftes over en kam.

Hushaldsavfall som på grunn av mengde, storleik eller form ikkje kan eller skal plasserast i oppsamlingseining, skal leverast til godkjend avfallsmottak. Abonnent/kunde er ansvarleg for kostnad med slik levering.

Kommentar:

Kostnaden inngår i renovasjonsgebyret

Farleg avfall skal leverast til avfallsmottak godkjend for slikt avfall, eller i samsvar med andre mottaksordningar som NGIR bestemmer og tilviser.

Kommentar:

Forskrift for gjenvinning og behandling av avfall § 11-10:»*Kommunen skal sørge for at det eksisterer et tilstrekkelig tilbud for mottak av farlig avfall fra husholdninger og virksomheter med mindre mengder farlig avfall*».

Tilbudet i dag er ikke innenfor lovens ramme da farlig avfall fra næring og fra eiendommer som er fritatt for renovasjonsordningen ikke kan levere avfall til gjenvinningsstasjonen.

Det vises her til NGIR sin nettside, sitat: «*Levering av avfall på stasjonane er finansiert over renovasjonsgebyret. Dei som har innvilga fritak frå renovasjonsordninga (og ikkje betaler renovasjonsgebyr) vil få et inaktivt kort, som ikkje vil kunne nyttast for levering av avfall*».

Dette bidrar til forsøpling, og dette er kommunens ansvar.

§ 12 Planarbeid

NGIR skal ha høve til å gje uttale til planforslag etter plan- og bygningslovgevinga i samband med offentlig handsaming og før endeleg offentlig vedtak vert treft.

NGIR kan gje nærare retningslinjer om kva opplysningar planen sin forslagsstillar skal gje til NGIR, slik at NGIR kan gje uttale om relevante forhold knytt til renovasjon.

Kommentar:

Denne paragrafen hører ikke hjemme i forskriften.

At NGIR skulle kunne gi retningslinjer om hvilke opplysninger de trenger er utrolig. Man stiller her lite tiltro andre saksbehandlere.

§ 13 Renovasjonsgebyr

Renovasjonsgebyret vert fastsett årleg av kommunen i eige gebyrvedtak etter innstilling frå representantskapet i NGIR. Renovasjonsgebyret skal dekkja alle NGIR sine kostnader i samband med oppsamling, innsamling, transport og handsaming av hushaldsavfall.

Kommentar:

Det er kommunen som er pliktsubjekt etter forurensningsloven § 34 og som skal fastsette avfallsgebyret, men det er representantskapet i NGIR som skal fremlegge et grunnlag som gjør det mulig for kommunestyret å fastsette et korrekt gebyr for dekning av kostnader forbundet med avfallssektoren.

For å kunne gjøre dette må NGIR sette opp et regnskap etter selvkostprinsippet der kun kostnader ved og inntekter fra lovbestemt håndtering av husholdningsavfall inngår i beregningen av avfallsgebyret. Regnskapet må, etter lovverket, settes opp for hver enkelt kommune, og det må ha et klart skille mellom husholdningsavfall og næringsavfall. Der hvor avfallet håndteres samlet, må det etter selvkostprinsippet vedtas en fordelingsnøkkel slik at lovbestemt håndtering av husholdningsavfall kan gi et reelt grunnlag for å fastsette gebyr.

I dag fastsettes gebyret på sviktende grunnlag fordi NGIR ikke har et separat og tilfredsstillende selvkostregnskap som fremlegges til kommunene.

Gebyrsatsane kan differensierast for å fremja avfallsreduksjon, kjeldesortering og gjenvinning. Differensiering kan skje på bakgrunn av avfallsmengde, avfallstypar, materialgjenvinning mv.

Kommentar:

Det er forurensningsmyndigheten (kommunen), ikke NGIR, som i forskrift kan differensierte avfallsgebyr og treffe tiltak som gir reduksjon i gebyret, jf. Forurensningsloven §§ 30 og 34.

Vi minner om at det ikke bare er kompostering og sortering av avfall fra husstandene som danner grunnlag for redusert avfallsmengde. Abonnenter på de vegløse øyene i Solund, med tildels lang og farefull båttransport, velger i stor grad å redusere avfallsmengden ved selv å sortere avfallet og redusere antall turer for å levere avfallet.

Idag er det ikke mulig for hyttebrukere verken å få reduksjon i gebyret ved å kompostere selv eller ved å sortere avfallet. Vi på øyene tar selvfølgelig hånd om matavfallet selv. Vi vil ikke ha dette stående i bossekker over lengre tid, og vi vil heller ikke kaste matavfall i hyttekontainere som en sjelden gang blir tømt av NGIR. På oppsamlingsplassen er det renovatøren som har ansvaret for å hindre forurensing (overfylte containere, lukt, utsig av væske, m.m).

Likeledes sorterer vi ut plast, trykkimpregnerte materialer, blikk, m.v. som ikke skal tilbake til naturen. I den forbindelse gir renovasjonsordningen idag ikke muligheter for å ta imot sortert avfall fra hytter, slik at alt går samlet i hyttecontaineren. Dette plikter kommunen å få en slutt på.

Forslag til differensiering:

Som kjent er det mange hyttebrukere som tar med seg avfallet hjem. Det vises her til uttalelse fra Miljødirektoratet: *« Avfallsbesitteren har ikke noe plikt til å levere avfall til den kommunale innsamlingen så lenge avfallet bringes til et lovlig anlegg eller tas vare på på en betryggende måte i samsvar med forurensningsloven § 28.*

Det er også forbundet med kostnader og tidsbruk å frakte avfall over lange havstrekke for å komme til oppsamlingsplass. Vi har derfor følgende forslag til differensiering av gebyr.

Utgangspunkt skal være til enhver tid gjeldende gebyr for fritidsboliger.

- Ingen i en avstand av 2 km fra hjemsted til oppsamlingsplass får gebyrreduksjon. Kostnaden for å frakte avfallet selv 2 km anses som lik den kostnaden NGIR har for å håndtere avfallet videre
- De som tar med seg avfallet hjem og har mer enn 2 km til oppsamlingsplass får fullt fritak
- De som må frakte avfallet 2-4 km får 50 % reduksjon
- De som må frakte avfallet mer enn 4 km får fullt fritak. Kostnaden med å frakte avfallet selv 4 km anses som lik hyttegebyret

§ 16 Dispensasjon

NGIR kan etter skriftleg søknad gje dispensasjon frå forskrifta, irekna renovasjonsordninga og plikta til å betala renovasjonsgebyr, gjeve at krava i forureiningslova §§ 7 og 28 er oppfylte. Det kan gjevast vilkår for dispensasjonen.

Kommentar:

NGIR kan bare gi dispensasjoner i saker som har med praktisk håndtering av avfallet. Når det gjelder saker som påvirker gebyret er det kommunen som skal bestemme dette, ref. § 13

NGIR kan gi nærmere retningslinjer for å gi dispensasjon.

Kommentar:

Gjeldende retningslinjer: «Retningslinjer for handsaming av søknader om dispensasjon/fritak frå ordinær renovasjonsordning» er ikke i tråd med lovverket da bruk av båt ikke gir grunnlag for reduksjon eller fritak for gebyr. Alle søknader om dispensasjon som til nå har vært behandlet av NGIR, har blitt avvist med denne begrunnelsen. Dette må kommunen rydde opp i.

Abonnenten pliktar å informera NGIR viss grunnlaget for dispensasjon vert endra.

Kommentar:

Renovasjonsselskapet og kommunen må også informere abonnentene viss grunnlaget for dispensasjon endres. Det er lovstridig å pålegge abonnenter gebyr i etterkant av vedtak, ref. brev fra NGIR 28.03.2018 og på toppen kreve gebyr fra 1. januar (3 måneder før kravbrevet ble sendt).

§ 17 Kontroll

NGIR kan foreta kontroll og gransking for sikra korrekt oppfølging og gjennomføring av § 16, og elles for å sikra korrekt betaling av renovasjonsgebyr.

Kommentar:

Korrekt betaling følger av lovverket og trenger ikke videre oppfølging. Kontroll og gransking har ikke renovasjonsselskapet mandat til. Dette ligger hos kommunen i kraft av at de er forurensningsmyndighet.

Framgangsmåten ved kontroll skal følge forvaltningslova § 15, med mindre heimel for anna ligg føre.

Kommentar:

Hvilken hjemmel skulle overstyre forvaltningsloven § 15? Det er kun forurensningsmyndigheten som kan foreta slike kontroller.

NGIR kan kontrollere oppsamlingseiningar, hentestedar, avfallsmottak og gjenvinningsstasjonar, for misbruk og forsøpling.

Kommentar:

Dette er meningsløst. Hvem skal kontrollere renovasjonsselskapet når de forurensar?

Ved levering av avfall til avfallsmottak, kan renovasjonsselskapet krevja dokumentasjon på at avfallet er hushaldsavfall, og kan foreta kontroll av opplysningar og dokumentasjon i samband med dette.